

Mnemotechnika „rzymski pokój”

Cele:

- wdrożenie uczniów do stosowania „rzymskiego pokoju”
- uświadomienie uczniom ogólnych zasad funkcjonowania pamięci ze szczególnym uwzględnieniem tych elementów, które sprzyjają zapamiętywaniu
- wyrabianie u uczniów pozytywnej postawy wobec czynności uczenia się.
- wprowadzenie do czynności uczenia się elementu zabawy, korzystania z własnej fantazji

Tok lekcji:

1. Test wejściowy - nauczyciel podaje uczniom 20 wyrazów do zapamiętania; uczniowie odtwarzają je w kolejności podanej przez nauczyciela; sprawdzenie i zapisanie wyników
2. Demonstracja „dobrej pamięci” - nauczyciel zapamiętuje w oparciu o dowolną mnemotechnikę 50 przypadkowych (podanych przez uczniów) wyrazów.
3. Zagajenie - stwierdzenie, że zapamiętanie tylu wyrazów jest sztuką łatwą i można się jej nauczyć w ciągu jednej lekcji.
4. Omówienie mnemotechniki - „rzymski pokój”
 - a) krótki rys historyczny wyjaśniający genezę nazwy
 - b) omówienie zasad obowiązujących przy konstruowaniu „rzymskiego pokoju”
 - „rzymskim pokojem” może być wszystko co ma stałą, łatwą do zapamiętania strukturę,
 - poszczególne elementy rzymskiego pokoju będą ułatwiały zapamiętywanie i organizowanie treści
 - c) omówienie zasad obowiązujących w trakcie zapamiętywania
 - słowa przeznaczone do zapamiętania trzeba skojarzyć z kolejnymi elementami rzymskiego pokoju;
 - zapamiętujemy nie nazwę, lecz wyobrażenie
 - posługujemy się bardzo plastycznym wyobrażeniem (wizualizacją), uwzględniającym wszystkie możliwe kanały informacyjne:
 - wzrokowy
 - słuchowy
 - dotykowy
 - ruchowy
 - węchowy
 - emocjonalny
 - wyobrażenie powinno odbiegać od realizmu, powinno być możliwie fantazyjne i abstrakcyjne
 - d) demonstracja realizacji powyższych postulatów na kilku przykładach
 - e) ustalenie rzymskiego pokoju składającego się z 20 punktów orientacyjnych - najlepiej na przykładzie sali lekcyjnej, w której odbywają się zajęcia
 - f) sprawdzenie metody - nauczyciel podaje 20 słów - na początku trzeba robić długie przerwy, by uczniowie mogli stworzyć bogate wizualizacje
 - g) podsumowanie wyników; porównanie z wynikami z pierwszego testu
5. Na czym polega działanie mnemotechnik? Co przesądza o ich skuteczności? „Giełda pomysłów”- uczniowie stawiają hipotezy.
6. Omówienie funkcjonowania mózgu ze szczególnym uwzględnieniem podziału mózgu na dwie zróżnicowane pod względem funkcjonalności półkule. Omówienie budowy neuronu i powstawania engramu (śladu pamięciowego)
7. Omówienie bloków pamięci:
 - blok pamięci sensorycznej

blok pamięci krótkiego okresu

blok pamięci długiego okresu

8. Objasnienie pojęcia - kanał informacyjny; wyjaśnienie, na czym polegają preferencje w używaniu kanałów informacyjnych

9. Do nauki jakiego materiału może służyć „rzymski pokój” (giełda pomysłów) - wszelkiego rodzaju systematyki, zestawienia

Uwagi o realizacji:

W zależności od ilości czasu materiał może być realizowany na jednej, lub dwóch jednostkach lekcyjnych - w drugim przypadku - na pierwszej lekcji mnemotechnika, a na drugiej teoria. Teoria, a zwłaszcza wprowadzone pojęcia bardzo ułatwią realizację następnych tematów. Ponadto uwiarygodniają w oczach uczniów samą metodę.

Jednocześnie wprowadzenie w pierwszej kolejności demonstracji i pozwolenie uczniom na poznanie metody w drodze osobistego doświadczenia zaowocuje wzmożonym zainteresowaniem naukowym objaśnieniem zasad funkcjonowania pamięci.

Wskazane jest pozwolenie uczniom na doświadczanie działania mnemotechnik na lekcjach przedmiotowych - na kilku lekcjach warto wprowadzić „rzymski pokój” jako sposób przyswojenia sobie materiału.

Uczniowie na ogół z euforią rozpoznają swoje możliwości zapamiętywania w oparciu o rzymski pokój. Na początku jednak mają trudności ze znalezieniem pola do zastosowania tej metody poza zabawą i demonstrowaniem swoich zdolności w gronie kolegów. Konieczne w związku z tym jest częste wskazywanie, który materiał może być przyswojony przy pomocy „rzymskiego pokoju”, jak również demonstrowanie sposobów przetwarzania materiału do takiej postaci, by mógł być przyswojony w oparciu o tę metodę.

Konieczność wracania do tej metody przy różnych okazjach wynika również z tego, że uczniowie niechętnie zmieniają styl pracy i wyraźnie oddzielają zabawę od nauki. Bawiąc się - chętnie korzystają z mnemotechnik, ucząc się - posługują się rutynowymi metodami. Częste przypominanie tej metody pozwala wprowadzić stosowanie jej w nawyk. Korzyści płynące z oszczędności czasu, energii i większej trwałości zapamiętanego materiału będą temu sprzyjały.